

PHILIPPA
GREGORY

Blestemul regelui

Traducere din limba engleză
de Mihaela Ghiță

POLIROM
2019

La Londra – un oraș fără conducător, bântuit de boală – ucenicii se răscoală și ies în stradă, cerând să știe unde este regele, unde este Lordul Cancelar, unde sunt primarul și consilierii orașului. Trebuie abandonată Londra? Cât de departe o să fugă regele? Se va duce în Tara Galilor? În Irlanda? Mai departe? De ce nu rămâne alături de poporul lui la greu?

Oamenii de rând – care ameteșc împingând la plug, care își odihnesc frunțile dogorâtoare pe bancurile de lucru –, berarii care scapă din mâini lingurile de slădărit spunând că trebuie să își tragă sufletul, torcătoarele care se culcă cu febră și nu se mai trezesc se răscoală împotriva tânărului rege, pe care l-au adorat. Spun că este laș fiindcă fuge din calea bolii de care ei nu pot scăpa, că se teme de boala care îi poartă numele. Îl blestemă, spunând că tată-său Tudor a adus moartea cu el, iar acum fiu-său îi lasă singuri, la cheremul ei.

Conacul Bisham, comitatul Berkshire, vara anului 1517

Scutită fiind de îndatoririle de la curte în urma fugii regelui, nu mai trebuie să am grijă de prințesa Maria, care este bine sănătoasă în odaia ei. Pot să profit de vară și să îmi văd de ale mele, să muncesc pentru propriile mele acareturi, pentru moșiile, pentru fermele mele, pentru propria-mi bunăstare și – în sfârșit – să pun la cale căsătoria fiului meu Montague.

Acum, că ne-am recâștigat averea și numele, este cel mai dorit cavaler din toată Anglia. O să-l însor doar cu o mare moștenitoare a cărei avere o va spori pe a noastră sau cu o fată de neam foarte bun. Desigur, nu trebuie să caut prea

departe. Montague și-a petrecut copilăria în odaia copiilor vărului meu George Neville, lord Bergavenny, și s-a văzut aproape în fiecare zi cu verișoara lui, Jane. Băieții au fost crescuți laolaltă, așa cum se cuvine să fie niște tineri nobili, și nu învățau împreună cu fiicele familiei; dar o vedea la masa de seară, la slujbă și în zilele de sărbătoare. Când venea preceptorul de dans, îi pune pereche; când cânta maestrul de lăută, cântau în duet. Când se mergea la vânătoare, ea îl urma călare peste garduri-vii și pârleazuri. Îi era dragă, fără să-și dea seama, așa cum se întâmplă cu băieții, iar ei i-a căzut cu tronc, așa cum li se întâmplă indeobște fetelor tinere și prostute.

Când s-au făcut mai mari, trăind sub același acoperiș, călătorind de la un palat minunat la altul, ea a ieșit din sala de clasă, iar el băgat de seamă transformarea aceea aproape alchimică din fetiță, tovarășă de joacă – o creatură neinteresantă, care aducea mai degrabă cu un frate mai nereușit –, într-o tânără femeie: o flință plină de mister, frumoasă.

Montague este cel care mă întreabă ce părere am despre o căsătorie între el și Jane. Nu îmi pune întrebarea prosteste, căci știe ce i se cuvine, dat fiind numele lui. Îmi sugerează ideea cu băgare de seamă și îmi spune că îi place mai mult de ea decât de oricare altă tânără de la palat.

Eu îl întreb: „Mai mult decât de Bessie Blount?”. Fata asta are trecere la toți tinerii de la curte din pricina drăgălășeniei și a frumuseții sale strălucitoare.

— Mai mult decât de oricare alta, spune. Dar Domnia Ta trebuie să hotărăști, mamă.

Văd în asta deznodământul fericit al unei povești pline de necazuri. Fără ajutorul tatălui ei, vărul meu, nu mi-aș fi putut hrăni copiii.

Acum sunt fericită să știu că o să tragă foloase de pe urma loialității și a grijii pe care ne-a arătat-o mie și familiei mele făcând din fiica lui o Lady Pole, cu o rentă de două sute de lire deocamdată și cu perspectiva de a-mi moșteni averea și titlul după moartea mea. Prin căsătoria cu fiul meu se alege cu un titlu foarte bun și cu moșii întinse. Și este ea însăși moștenitoare. Va aduce o avere drept zestre, iar la moartea vărului meu George va moșteni jumătate din averea lui. Vărul meu George Neville îmbătrânește și nu are decât două fete; întâmplarea face că lui Montague i s-au aprins călcâiele după o mare moștenitoare, și ei după el.

Copiii lor vor fi Plantageneti și după mamă, și după tată, cu sânge de două ori regesc, și vor fi o desfătare la curtea Tudorilor și susținători ai verilor lor Tudori. Nu încapă îndoială că vor avea copii frumoși. Fiul meu este un tânăr de douăzeci și cinci de ani, înalt și chipeș, iar mireasa lui este pe măsură de frumoasă, cu capul bălai ajungând până la umărul mirelui. Sper că e rodnică, dar, după cum spune vărul meu în timp ce semnează minuțiosul contract nupțial: „Cred că putem fi încrezători, nu-i așa, verișoară? Nici un Plantagenet nu a dat greș când a venit vorba să zămislească un moștenitor de sex bărbătesc“.

— Taci, îi spun fără să mă gândesc, în timp ce topesc ceară la flacăra lumânării și apăs pe document însemnul de pe inelul meu, roza albă.

— De fapt, regele însuși o spune. Întreabă pe toată lumea de ce un bărbat atât de viguros, de puternic și de chipeș cum e el nu are deja un fiu în odaia copiilor. De ce nu are deja trei sau patru fii? Tu ce părere ai? O fi având regina vreun betesuș? La urma urmei, se trage dintr-un neam rodnic. Ce poate fi în neregulă? O fi căsătoria lor blestemată?

— Nici să n-aud. (Schitez un gest, ca pentru a stăvili un potop de bârfe.) Nici nu vreau să aud așa ceva, și nici prin gând nu-mi trece să vorbesc despre un asemenea lucru. Și le interzic tuturor doamnelor ei să discute despre asta. Căci, dacă ar fi adevărat, ce s-ar întâmpla? Este totuși soția lui; cu sau fără copil, este regina Angliei. Nu e de ajuns că îndură toată suferința de pe urma pierderilor lor? Trebuie să mai poarte și vina? A cleveti pe seama asta și a o ponegri nu poate decât să-i facă viața mai grea.

— Ar accepta să abdice? mă întreabă el în șoaptă.

— Nu poate, îi spun eu de-a dreptul. Crede că Dumnezeu a chemat-o să fie regina Angliei și că a făcut schimbări colosale ca ea să ocupe tronul alături de rege. I-a dăruit o prințesă și, cu voia lui Dumnezeu, vor avea și un fiu. Dacă nu e asta, atunci despre ce vorbim aici? Că o căsnicie ar trebui destrămată dacă un bărbat nu are parte de un fiu vreme de opt ani? Vreme de cinci ani? O nevastă e un lucru pe care îl iei în arendă ca bărbat și la care poți renunța la împlinirea pătrarului? Legământul zice „la sănătate și la boală, până când moartea ne va despărți”, nu „până când mă răzgândesc”.

Vărul meu zâmbeste.

— Are un apărător înfocat în persoana ta, spune el.

— Și asta ar trebui să te bucure. (Îi fac semn spre contract.) Fiica ta se va căsători cu fiul meu și amândoi vor jura să nu-i despartă decât moartea. Numai dacă mariajul durează fără ezitare până la moarte fiica ta, și orice femeie în locul ei, va putea fi sigură de viitorul ei. Regina nu va pune în pericol siguranța tuturor englezoaicelor, consimțind ca un soț să se lepede de nevasta lui după bunul plac. Nu ar fi o regină destoinică pentru femeile din Anglia, dacă ar face-o.

— Dar el trebuie să aibă un moștenitor de parte bărbătească, îmi atrage atenția vărul meu.

— Își poate desemna moștenitorul, îi atrag la rândul meu atenția. (Îmi îngădui un zâmbet abia schițat.) La urma urmei, moștenitori există. (Fiica vărului meu se mărită cu unul dintre ei, fiul meu Montague.) Există mulți moștenitori.

Vărul meu rămâne tăcut o clipă, gândindu-se cât de aproape suntem de tron.

— Revenirea Plantagenetilor, spune el în șoaptă. Ar fi ironic dacă, după toate câte s-au întâmplat, ne-ar reveni tocmai nouă tronul.

Castelul Warblington, comitatul Hampshire, primăvara anului 1518

Crăciunul vine și trece; însă regele nu revine în capitală, și nici nu cheamă curtea să ia parte la banchetul lui. Merg s-o văd pe mica prințesă în odaia ei de la Greenwich și găsesc palatul neatins de vreo boală, iar pe fetiță flecărind și jucându-se și învățând să danseze.

Petrec o săptămână fericită alături de Maria, mână în mână, supunându-mă ordinelor ei imperative de a dansa încoace și încolo, de-a lungul coridoarelor prelungi, în timp ce afară se face tot mai frig și în cele din urmă începe să ningă dincolo de ferestrele ce dau spre fluviu. Este o copilă adorabilă și o părăsesc cu un munte de daruri și cu promisiunea că o să revin curând.

Regina îmi scrie că s-au mutat la Southampton ca să poată cumpăra proviziile pe care le aduc negustorii din Flandra; regele nu vrea să se atingă de alimentele englezești, de teamă să nu fie contaminate. Le interzice servitorilor gazdelor să meargă la piața din oraș.

Nu ne vedem cu nimeni, în afară de prietenii cei mai apropiați ai regelui, de care nu se poate lipsi. Regele refuză până și să primească scrisori din capitală, de teama bolii. Cardinalul Wolsey îi scrie pe hârtie specială, de la Palatul Richmond, și locuiește acolo, domnind el însuși ca un rege. Vin oameni cu jalbe de peste tot din țară, iar el ia hotărârile în sala de primiri a regelui, așezat pe tron. L-am îndemnat pe rege să ne întoarcem acasă, la Westminster, și să deschidem porțile palatului de Paște, însă cardinalul este categoric împotriva mea, iar regele nu ascultă decât de el. Cardinalul își umple scrisorile cu avertismente legate de boală, iar regele găsește că este mai precaut să rămânem departe.

Ard scrisoarea primită de la regină, din obișnuința de a fi prevăzătoare, dar vorbele ei îmi rămân în minte. Gândul la curtea Angliei, la cei din familia mea ascunzându-se ca niște proscrisi de lorzii și sfetnicii legitimi, trăind în apropierea unui port ca să poată cumpăra mâncare de la străin, mai degrabă decât alimente adevărate, din piețele englezești, primind sfaturi de la un singur om, care nici măcar nu este un Plantagenet, care nu e nici măcar duce sau lord, ci un om interesat doar de propria lui ascensiune, mă tulbură nespus în timp ce serbez Anul Nou în casa mea nou construită și străbat călare ogoarele unde oamenii mei împing plugul, iar fierul întoarce brazda mănoasă.

Nu aș putea trăi nicăieri în afară de pământurile mele, nu aș putea mânca nimic din ce nu a fost cultivat de noi. Nu aș accepta să fiu slujită de străini. Sunt o Plantagenet, născută și crescută în inima țării. Nu aș pleca niciodată de bunăvoie. Deci cum de regele, al cărui tată și-a petrecut toată viața încercând să pună mâna pe Anglia și și-a riscat viața pentru a o cuceri, nu împărtășește această legătură profundă, de iubire, cu regatul lui?